

הטבע והאדם

"תנועת הצופים תחנך להכרת ואהבת הטבע, לחיים בטבע ולשמירה על איכות הסביבה"

רקע

טיולי חנוכה השנה יבחנו מאפיינים שונים של בעיית האלימות, על כן מצאנו לנכון להעביר את נושא האלימות כמאפיין תרבותי המתפרש לנושאים נוספים כמו אלימות בין אדם לטבע ומכאן לנושא איכות הסביבה וכיו"ב.

מטרות

החניך יבחן את נושא האלימות בין אדם לטבע ואת התחומים הנגזרים מנושא זה כמו: איכות הסביבה וכיו"ב.
 החניך יבחן דרכים למניעת אלימות והגברת המודעות בסביבתו.
 החניך יקבל מידע בנושא איכות הסביבה ושמירה על הטבע.

הפעלה 1 - פחות או יותר

המדריך אומר שם של חפץ ע"פ הנספח או מראה ציור שלו (אם הוא משקיען!!)
 וכל חניך מהמר כמה זמן לדעתו לוקח לחפץ זה להתכלות. החניך שקולע למספר הכי קרוב - מקבל נקודה. מי שבסוף המשחק יש לו הכי הרבה נקודות מנצח!

כמה זמן לוקח לפסולת להתכלות?

כמה זמן, הפסולת שנזרקה תראה בשטח? הנה מס' דוגמאות:

- כרטיס אוטובוס: 2-4 שבועות.
- בד כותנה: 1-5 חודשים.
- חבל: 3-14 חודשים.
- גרב צמר: 1 שנה.
- מקל במבוק: 1-3 שנים.
- קרש צבוע: 13 שנים.
- פחית שימורים: 100 שנים.
- פחית אלומיניום: 200-500 שנים.
- קנקל פלסטיק: 450 שנים.
- בקבוק זכוכית: לא מתכלה.

הפעלה 2:

בהפסקה באורך של כ- 15 דקות או יותר ניתן לעשות את החידון במרוכז או במהלך המסלול כל פעם לשאול שאלה או שתיים.
 החניך שעונה ראשון את התשובה הנכונה זוכה במדבקה עם סמל של איכות הסביבה ושמירה על הטבע.

המטרה להשיג כמה שיותר מדבקות לאורך כל המסלול .

דוגמאות למדבקות :

נאה וחביב שנקי מסביב !
גם אני וגם אתה שומרים על איכות הסביבה !!
בכל אשר תלך אל תלכלך!!
כי האדם הוא עץ השדה ...
צא לנוף אך אל תקטוף !

- אפשר גם בכל פעם להביא מדבקה אחרת וככה אפשר להעביר אותו מסר בסלוגנים שונים

שאלות הטריוויה :

- שכבת האוזון מקיפה את כדור הארץ ומגנה עליו מפני : קרינה אולטרה - סגולית .
- מהו "אפקט החממה" ? כינויי להתחממותו ההדרגתית של כדור הארץ .
- מי היה השר הראשון בישראל לאיכות הסביבה ? רוני מילוא .
- מיהי המדינה המובילה בעולם בענף המחזור ? גרמניה .
- מהו "סינדרום נימבי"(NIMBY) ? ראשי התבות של NOT IN MY BACK YARD - הימנעותן של רשויות מקומיות בעולם מהקמת מזבלות בתחום שטח שיפוטן .
- מהו הגורם העיקרי להיווצרות חורים באוזון ? גזים ממשפחת הפריאונים .
- מיהי המפלגה האירופאית שחרתה על דגלה את המאבק למען איכות הסביבה ? מפלגת "הירוקים" בגרמניה.
- מהי "הנקודה הירוקה" (DIE GRUN PUNKT) ? סימון על מוצרי צריכה אירופאים המעיד על היותם ראויים למחזור ומציין את אופן המחזור המתאים להם .
- מהי " אמנת ברצלונה" ? אמנה בינלאומית להגנה על הים התיכון מפני זיהומים ממקורות יבשתיים .
- איזה חומר בניה נחשב כחומר מסוכן שהשימוש בו כבר נאסר במרבית ארצות המערב ? אסבסט .
- מהו "חוק החומרים המסוכנים" ? חוק שאושר בכנסת ישראל ב - 5 בינואר 1993 , המסדיר את מכירתם , אחסנתם וסיווגם של חומרים רעילים .
- מתי לראשונה נחקק בישראל חוק הנוגע לאיכות הסביבה ? "פקודת בריאות העם" שנחקקה ע"י השלטון הבריטי בשנת 1940 .
- היכן נערכה מכירה פומבית של אויר ? בשיקגו , כאשר משרד המסחר של העיר הוציא למכירה כמות מסוימת של "הקצבות" לפליטת גופרית דו - חמצנית שנקבעה בהתאם ליכולת הקיבול האטמוספירית באותה עיר , ולתקני איכות האויר המקובלים בארה"ב .
- מהו U.N.F . ? ארגון האו"ם לשמירה על איכות הסביבה .
- היכן ניצא החור הגדול ביותר בשכבת האוזון של כדור הארץ ? מעל הקוטב הדרומי .
- מהו העוף שהתפרסם בעת דליפת הנפט במלחמת המפרץ ? הקורמורן .
- איזה גז מסוכן נוטה להמצא במרתפים ובסמוך לפני האדמה ? רדון .

- מהו הנזק הנגרם עקב כריתתם ושרפתם של עצי היער בברזיל ? התחממותו של כדור הארץ ב"אפקט החממה" .
- "GREEN PEACE" הוא ארגון ל ... ? הגנה על הטבע , ערכי הטבע ואיכות הסביבה .
- מהי אקולוגיה ? ענף של ביולוגיה החוקר את היחסים בין האורגניזם לסביבתם .
- מי מבין החומרים הבאים אינו ניתן למחזור ? א. זכוכית ב. פלסטיק ג. אלומיניום - תשובה : פלסטיק .

הפעלה 3 - פיצוחים :

בהפסקה ארוכה במסלול כמו ארוחת צהריים או כל הפסקה ארוכה של יותר מ - 15 דקות ניתן להעביר הפעלה זו . יש להכין מבעוד מועד לוח פיצוחים .

נחלק את הקבוצה ל - 2 .

כללי המשחק :

- על כל קבוצה לצור רצף משני גבולותיה . הקבוצה שיוצרת ראשונה רצף היא המנצחת .
- כל אות בכוורת מיצגת מושג מסוים הקשור לאדם ולטבע . על החניכים לגלות את המושגים ע"פ הגדרות שהמדריך נותן .

הגדרות לדוגמא:

- **כ**ביש - אותו רוצה המדינה לסלול , אך החברה להגנת הטבע רוצה למנוע תהליך זה .
- **מ**סלולים - עצם זה שבני האדם הולכים בהם , מתבצע איזשהו הרס .
- **פ**וספטים - זרחה , מלח של חומצה זרחתית , מחצב המכיל מלחים שונים של חומצה זרחתית .
- **מ**חצבות - אותן הקימו בנגב על מנת למצוא פוספטים .
- **ז**יהום אויר - בגללו נוצר החור באוזון .

וכו'...